

Bog anmeldelse: Naturguide Grønland

Bo Normander: Naturguide Grønland. 384 sider. Gyldendal, med støtte fra en lang række fonde.

Vejledende udsalgspris: 299,95 kr. ISBN 978-87-02298-79-6

Af Peter Wind

Af bogens bagside fremgår, at 'Naturguide Grønland' henvender sig til alle natur- og rejseinteresserede, der har en forkærlighed for Grønland. Med den i hånden er du godt rustet til at gå på opdagelse i Grønlands storslåede natur.

Det er tydeligt ved gennemlæsning af bogen, at forfatteren – som så mange andre – har fået en stor forkærlighed for at rejse til og ikke mindst rundt i Grønland, at opleve de storslåede landskaber og at foretage mange vandringer i fjeldene uden for de beboede steder. De mange ture til Grønland har resulteret i en præsentabel og vel illustreret naturguide om verdens største ø. Indholdet er serveret i tre dele: Første del har titlen 'Grønlands natur', anden 'Rejseguide' og tredje 'Artsbeskrivelser'.

Det er helt tydeligt, at Normander vil længere omkring i de specielle grønlandske forhold, end det første delafsnits titel indikerer. Allerede overskrifterne til de enkelte afsnit afslører dette utvetydigt, som på stribe er: 'Befolkning og historie', 'Bygdeliv', 'Nordboerne', 'Nyere historie', 'Politik og styreform' samt 'Erhverv og økonomi'. Dernæst følger et par kapitler, som omhandler forudsætninger for den grønlandske natur, nemlig 'Grønlands geologi' og 'Klima og natur'. Disse danner således den naturlige optakt til naturkapitlerne om 'Den arktiske natur', 'Grønlands planteliv', 'Grønlands dyreliv' og 'Livet i havet'.

Anden del er inddelt i fem kapitler: 'Sydgrønland', 'Nuuk og Sydvestgrønland', 'Diskobugten', 'Østgrønland' og 'Nordvestgrønland'. Hvert kapitel indledes med en beskrivelse af området samt de historiske, naturmæssige og geologiske forhold. Der er et særskilt afsnit, der beskriver adgangen til området. Dernæst følger en præsentation af byerne og udvalgte bygder med en anvisning om, hvordan rejsende kommer dertil og indkvarteringsmuligheder. Desuden gives der forslag til vandreture i omegnen af de beboede steder. Styrken ved turbeskrivelserne er, at Normander selv har gennemvandret en god del af dem og derfor kan give en indgående rutevejledning

og information om elementer i landskabet, der er værd at bese, såsom naturfænomener, spændende geologiske formationer, varme kilder, vandfald, udsigtspunkter og spor efter mennesker f.eks. i form af ruiner og hustomter. Der er medtaget kortudsnit, der placerer de omtalte stednavne, der i enkelte tilfælde desværre mangler, og viser vandreruterne i fjeldene.

Tredje del er bogens mest fyldige, idet den omfatter 217 sider med beskrivelser af mere end 550 arter af dyr, planter og svampe. Hver artsbeskrivelse ledsages af et lille udbredelseskort, artsnavnet på dansk, engelsk og internationalt og i nogle tilfælde også på grønlandsk samt for hovedpartens vedkommende et fotografi af høj kvalitet. Med hensyn til fotografier er bogens forfatter hovedleverandør med over 100 billeder,

mens de øvrige billeder er indhentet fra omkring 100 andre kilder og personer. Så der er foregået et stort research-arbejde med at fremskaffe de rigtige billeder og få tilladelse til at benytte dem.

Bagerst i bogen er der et par sider med praktiske oplysninger (om grønlandske forhold) og en oversigt over anbefalede vandreruter med side henvisninger samt en oversigt over fagpersoner, der har foretaget kvalitetssikringen af informationerne i bogens tredje del, fotografier og anvendt litteratur samt et register.

Som kritisk, faglig anmelder kan jeg ikke lade være med at fremføre nogle misforståelser og unøjagtigheder, der tilsyneladende ikke er blevet opdaget ved kvalitetssikringen af de første to dele.

Under omtalen af kilder, står der, at

'Tusindvis af kilder vælger frem i fjeldet...'
Men det er grundvand, der vælger frem i kilder. I afsnittet om 'Mosser og laver' står, at 'planter sjældent får rodfæste. Her trives et væld af mos- og lavarter'. Havde der stået, at det er karplanterne, der sjældent får rodfæste på nøgne klipper og sten, havde det været mere botanisk korrekt, for mosser er også planter.

I boksen på s. 35 om spiselige planter og svampe står 'bær fra fjeld-ene, skotsk timian og blade fra revling og post'. Men ene producerer bærkogler, som det rigtigt står i beskrivelsen af Fjeld-Ene på side 251, mens læseren kan få den opfattelse, at Skotsk Timian får bær og ikke de berømte 4-delelige spaltefrugter.

I omtalen af Grønlandsk Kodriver på side 54 står, at blomsterstanden er en klasse. Da blomsterstilkene udgår fra samme punkt, er der tale om en skærm. Det er skuffende, at der ikke medtaget et billede af arten hverken her eller i artsomtalen på side 290.

Beskæmmende er også, at Normander ikke har fuldt ud styr på verdenshjørnerne på side 57, idet han anfører, at 'Fra Qassiar-suk går et 7 km snoet traktorspor mod **øst** til Tasiusaq' og for at komme til fjeldet Ipiuttat på 415 m anbefaler han følgende rute 'Fra Tasiusaq følger man i **nordøstlig retning** en trådt sti langs kysten.' Og henviser til kortet på side 50. Det virker, som om forfatterens kompas eller retningsans har svigtet, for ifølge kortet skal man gå mod **vest** for nå frem til Tasiusaq fra Qassiar-suk, ligesom man for at nå frem til fjeldet Ipiuttat skal følge den trådt sti i **nordvestlig retning** fra Tasiusaq.

Der er på trods af disse få faglige, kritiske bemærkninger tale om en fortræffelig og informativ bog i lommeformat, som er et væsentligt bidrag til at højne naturoplevelser ikke mindst til fods i Grønland og kan derfor varmt anbefales. Den ville jeg gerne have haft med i lommen, da jeg arrangerede en botanisk ekskursion for Dansk botanisk Forening til Grønland i 2019.